

Poselství Svatého otce Františka k 31. světovému dni mládeže 2016

«*Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství*» (Mt 5,7)

Drazí mladí,

došli jsme k poslední etapě naší společné pouti do Krakova, kde v červenci příštího roku budeme společně slavit 31. světový den mládeže. Na naší dlouhé a náročné cestě nás vedla Ježíšova slova převzatá z horského kázání.

Tuto cestu jsme nastoupili v roce 2014, kdy jsme společně meditovali nad prvním blahoslavenstvím: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království“ (Mt 5,3). Téma pro rok 2015 bylo „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha“ (Mt 5,8). V roce, který je před námi, se chceme inspirovat slovy „Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství“ (Mt 5,7).

1. Jubileum milosrdenství

Tímto tématem se SDM v Krakově začleňuje do Svatého roku milosrdenství a stává se skutečným Jubileem mladých na světové úrovni. Není to poprvé, co se mezinárodní setkání mladých časově kryje s Jubilejním rokem. Bylo to právě během Svatého roku vykoupení (1983/1984), kdy na Květnou neděli svatý Jan Pavel II. poprvé svolal mladé z celého světa. A potom během Velkého jubilea roku 2000 se mladí asi ze 165 zemí v počtu přesahujícím dva miliony setkali na 25. světovém dni mládeže v Římě. Tak, jako tomu bylo ve dvou předešlých případech, jsem si jist, že i Jubileum mladých v Krakově se stane jedním ze silných okamžiků tohoto Svatého roku!

Možná se někteří z vás ptají: co je to ten Jubilejní rok, který církev slaví? K pochopení toho, co pro izraelský lid znamenalo „jubileum“, nám pomůže biblický text z Knihy *Leviticus*, kapitola 25. Každých padesát let židé slyšeli znít trumpetu (*jobel*), která je svolávala (*jobil*) ke slavení Svatého roku jako času smíření (*jobal*) pro všechny. V tomto období se měl s Bohem, s bližním i se stvořením znovu nastolit dobrý vztah, který byl založen na nezištnosti. Mezi jiným se prosazovalo odpouštění dluhů, uskutečňovala se mimořádná pomoc těm, kdo upadli do bída, zlepšovaly se vztahy mezi lidmi a byli osvobozováni otroci.

Ježíš Kristus přišel, aby ohlašoval a uskutečňoval dobu trvalé Pánovy milosti, přinášel chudým radostnou zvěst, osvobození uvězněným, dával zrak slepým a svobodu utlačovaným (srov. *Lk 4,18-19*). V něm a zvláště v jeho velikonočním tajemství nachází hluboký význam jubilea své plné uskutečnění. Když církev jménem Ježíše Krista vyhlašuje nějaké jubileum, všechny nás zve, abychom prožívali mimořádný čas milosti. Samotná církev je vyzývána, aby ukazovala hojná znamení Boží přítomnosti i blízkosti a aby v srdcích lidí probouzela schopnost hledět na to, co je podstatné. Tento Svatý rok milosrdenství je především „časem, kdy má církev znovu nacházet smysl svého poslání, jež jí Pán svěřil v den Velikonoc: být nástrojem Otcova milosrdenství“ (*Homilie při prvních nešporách neděle Božího milosrdenství*, 11. dubna 2015).

2. Milosrdní jako Otec

Mottem mimořádného Jubilejního roku jsou slova „Milosrdní jako Otec“ (srov. *Misericordiae Vultus*,13) a téma následujícího SDM je s ním v souladu. Snažme se tedy lépe pochopit, co znamená Boží milosrdenství.

Když Starý zákon hovoří o milosrdenství, používá různé termíny, z nichž nejvýznamnější jsou *hesed* a *rahamim*. Ten první, vztažen na Boha, vyjadřuje jeho neúnavnou věrnost Smlouvě se svým lidem, který On miluje a jemuž trvale odpouští. Druhý výraz – *rahamim* - lze přeložit jako „útroby“ a připomíná zvláště mateřské lůno; dává nám pochopit Boží lásku k jeho lidu, jež je taková, jakou má matka ke svému dítěti. Prorok Izaiáš nám ji představuje takto: „Cožpak může zapomenout žena na své pachoľátko, neslitovat se nad synem vlastního života? I kdyby

některé zapomněly, já na tebe nezapomenu“ (Iz 49,15). Láska tohoto druhu znamená, že v sobě necháváme prostor pro druhého a že s bližním cítíme, trpíme a radujeme se s ním.

V biblickém pojmu milosrdenství je zahrnuta i konkrétnost lásky, která je věrná, bezplatná a dokáže odpouštět. V následujícím úryvku z Ozeáše vidíme krásný příklad Boží lásky, přirovnávané k lásce otce k synovi: „Když byl Izrael mládenečkem, zamiloval jsem si ho, zavolal jsem svého syna z Egypta. Proroci je volali, oni se však od nich odvraceli... Ačkoli jsem sám naučil Efraima chodit, on na své ramě bral modly. Nepoznali, že já jsem je uzdravoval. Provázky lidskými jsem je táhl, provazy milování, byl jsem jako ti, kdo jim nadlehčují jho, když jsem se k němu skláněl a krmil jej“ (Oz 11,1-4). Navzdory nesprávnému chování syna, jenž by si zasloužil trest, je otcova láska věrná a synovi, který činí pokání, vždy odpouští. Jak vidíme, k milosrdenství vždy patří i odpuštění, jež „není nějaká abstraktní idea, nýbrž konkrétní skutečnost, která zjevuje jeho lásku, podobně jako otec a matka jsou dojati svým dítětem až do hloubi svého nitra. ... Pramení v nitru jako hluboké přirozené cítění tvořené něhou, soucitem, shovívavostí a odpuštěním“ (*Misericordiae Vultus*,6).

Nový zákon k nám hovoří o Božím milosrdenství (*eleos*) jako o shrnutí díla, které Ježíš přišel vykonat ve světě Otcovým jménem (srov. *Mt 9,13*). Milosrdenství našeho Pána se projevuje především tehdy, když se On sklání nad lidskou bídou a projevuje svůj soucit s tím, kdo potřebuje porozumění, uzdravení a odpuštění. V Ježíšovi všechno mluví o milosrdenství. On sám dokonce *je* milosrdenstvím.

V 15. kapitole Lukášova evangelia můžeme najít tři podobenství o milosrdenství: o ztracené ovci, o ztracené minci a to, které je známé jako podobenství „o marnotratném synu“. U všech třech nás oslovuje Boží radost – radost, jakou On zakouší, když znovu nachází nějakého hříšníka a odpouští mu. Ano, odpouštět je Boží radost! V tom je souhrn celého evangelia. „Každý z nás je tou ztracenou ovčí nebo mincí; každý z nás je oním synem, který promarnil svoji svobodu tím, že následoval falešné idoly a vidiny štěstí, čímž ztratil všechno. Ale Bůh na nás nezapomíná a Otec nás nikdy neopustí. Je trpělivým Otcem a čeká na nás stále! Respektuje naši svobodu, ale stále zůstává věrný. A když se k němu vrátíme, přijímá nás jako děti do svého domu, protože nikdy ani na okamžik nepřestává na nás s láskou čekat. A jeho srdce se raduje z každého navráceného dítěte. Raduje se, protože je to radost. Bůh má takovouto radost pokaždé, když někdo z nás hříšníků k němu přichází a prosí o jeho odpuštění“ (*Angelus 15. září 2013*).

Boží milosrdenství je velmi konkrétní a všichni jsme povoláni, abychom s ním prožili osobní zkušenost. Když mi bylo sedmnáct let a měl jsem si jednou vyrazit s přáteli, rozhodl jsem se nejdříve zajít do kostela. Tam jsem se setkal s knězem, který ve mně vzbudil zvláštní důvěru, a pocítil jsem touhu otevřít své srdce ve zpovědi. To setkání změnilo můj život! Zjistil jsem, že když pokorně a průzračně otevřeme své srdce, můžeme zvláštním způsobem nazírat Boží milosrdenství. Získal jsem jistotu, že Bůh mne v osobě onoho kněze očekával ještě dříve, než jsem zamířil do kostela. My ho hledáme, ale On nás vždy předchází, stále nás hledá a nachází nás jako první. Možná někdo z vás cítí na svém srdci nějakou zátěž a myslí si: udělal jsem tohle, udělal jsem tamto... Nebojte se! On na vás čeká! On je Otec a čeká na nás stále! Jak je krásné setkávat se ve svátosti smíření s milosrdným Otcovým objetím, objevovat zpovědnici jako místo milosrdenství a dovolit, aby se nás dotýkala Pánova milosrdná láska, která nám odpouští stále!

A co ty, mladý muži a mladá ženo? Pocítil jsi někdy, že na tobě spočinul tento pohled nekonečné lásky, která přes všechny tvoje hříchy, omezení a pády i nadále s tebou počítá a hledí na tvůj život s nadějí? Jsi si vědomý hodnoty, kterou máš před Bohem, jenž ti z lásky dal všechno? Jak nás učí svatý Pavel, „Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníky“ (*Řím 5,8*). Chápeme však doopravdy sílu těchto slov?

Vím, jak je vám drahý kříž SDM – dar svatého Jana Pavla II. – který od roku 1984 provází všechna vaše světová setkání. Kolik proměn, kolik skutečných a opravdových konverzí se odehrálo v životě tolika mladých při setkání s tímto holým křížem! Možná jste si položili otázku: odkud pochází tato mimořádná síla kříže? Odpovědí je toto: kříž je nejvýšečnejším znamením Božího

milosrdenství! On nám potvrzuje, že mírou Boží lásky k lidstvu je milovat bez míry! V kříži se můžeme dotýkat Božího milosrdenství; můžeme umožnit tomuto milosrdenství, aby se dotýkalo nás! Chtěl bych zde připomenout epizodu dvou zločinců ukřižovaných vedle Ježíše; jeden z nich je domýšlivý, neuznává, že je hříšník, a Pánovi se vysmívá. Naproti tomu ten druhý si uvědomuje, že se pomýlil, obrací se na Pána a říká mu: „Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království.“ Ježíš na něho pohlédne s nekonečným milosrdenstvím a odpoví mu: „Dnes budeš se mnou v ráji“ (srov. *Lk 23,32.39-43*). Se kterým z těch dvou se ztotožňujeme? S tím, který je domýšlivý a neuznává své chyby? Anebo s tím, který poznává, že potřebuje Boží milosrdenství, a z celého srdce si ho vyprošuje? V Pánovi, jenž na kříži za nás dal svůj život, vždy najdeme bezpodmínečnou lásku, která chápe náš život jako dobro a stále nám dává možnost začínat znovu.

3. Mimořádná radost z toho, že jsme nástroji Božího milosrdenství

Boží slovo nás učí, že „blaženější je dávat než dostávat“ (*Sk 20,35*). Právě z tohoto důvodu prohlašuje páté blahoslavenství, že milosrdní lidé jsou šťastní. Víme, že Pán nás miloval jako první. Avšak skutečně šťastnými a blaženými budeme jen tehdy, pokud vstoupíme do božské logiky darování a nezištné lásky a pokud objevíme, že Bůh nás nekonečně miloval proto, aby nás uschoptil milovat tak jako on, tedy bezmezně. Jak říká svatý Jan: „Milování, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. ... V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha. Ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy. Milování, když nás Bůh miloval, máme se i my navzájem milovat“ (*1 Jan 4,7-11*).

Když jsem vám velmi stručně vyložil, jak Pán uskutečňuje své milosrdenství vůči nám, chtěl bych vám napovědět, jak můžeme být my konkrétními nástroji téhož milosrdenství vůči svému bližnímu.

Přichází mi na mysl příklad blahoslaveného Piergiorgia Frassatiho. Ten říkával: „Ježíš mne navštěvuje každé ráno při přijímání a já mu to bídne vynahrazuji, jak jen mohu, tím, že navštěvuji chudé.“ Piergiorgio byl mladík, který pochopil, co to znamená mít milosrdné srdce, citlivé pro lidi v nouzi. Dával jim mnohem více než jen hmotné věci – dával jim sebe samého; věnoval jim svůj čas, slova, schopnost naslouchat. Sloužil chudým velmi diskrétně a nikdy to neukazoval navenek. Skutečně žil evangelium, které říká: „Když dáváš almužnu, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá“ (*Mt 6,3-4*). Představte si, že ještě den před smrtí, když byl vážně nemocný, dával pokyny, jak pomáhat jeho chudým přátelům. Na jeho pohřbu zůstali jeho příbuzní a přátelé udiveni, kolik tam bylo chudých, které neznali a které mladý Piergiorgio provázel a pomáhal jim.

Vždycky rád spojuji evangelní blahoslavenství s Matoušovou 25. kapitolou, kde nám Ježíš představuje skutky milosrdenství a říká, že budeme souzeni na jejich základě. Vyzývám vás tedy, abyste znovu objevili skutky tělesného milosrdenství: sytit hladové, napájet žíznivé, oblékat nahé, přijímat cizince, ošetřovat nemocné, navštěvovat vězně, pohřbívat mrtvé. A nezapomínejme ani na skutky duchovního milosrdenství: radit pochybujícím, poučovat nevědomé, napomínat hříšníky, utěšovat zarmoucené, odpouštět urážky, trpělivě snášet obtížné lidi, prosit Boha za živé i mrtvé. Jak vidíte, milosrdenství není „tolerantnost“ ani pouhá citovost. V něm se ověřuje pravdivost toho, zda jsme Ježíšovými učedníky, a naše věrohodnost jako křesťanů v dnešním světě.

Vám mladým, kteří jste tak konkrétní, bych rád navrhnul pro prvních sedm měsíců roku 2016, abyste si vybrali jeden skutek tělesného a jeden skutek duchovního milosrdenství, který budete každý měsíc uvádět do praxe. Nechte se inspirovat modlitbou svaté Faustiny, pokorné apoštolky Božího milosrdenství v naší době:

„Pomáhej mi, Pane,

abych měla milosrdný pohled a nikdy v sobě neživila podezření a posuzování na základě vnějšího zdání, ale abych dokázala rozpoznat v duši svého bližního to krásné a abych mu byla ku pomoci...,

aby můj sluch byl milosrdný, abych se sklonila k potřebám svého bližního a moje uši aby nebyly lhostejné k bolestem a vzdechům mého bližního... aby můj jazyk byl milosrdný a nehovořil nikdy o bližním špatně, ale abych pro každého měla slova útěchy a odpuštění..., aby moje ruce byly milosrdné a plné dobrých skutků... moje nohy aby byly milosrdné a vždy běžely na pomoc bližnímu a já abych překonávala svou netečnost a únavu..., aby moje srdce bylo milosrdné a mělo účast na všech utrpeních bližního“ (Deníček, 163).

Poselství o Božím milosrdenství tedy představuje velmi konkrétní a náročný program, protože zahrnuje skutky. A jedním z nejzřejmějších a možná nejobtížněji proveditelných skutků milosrdenství je odpustit tomu, kdo nás urazil, kdo nám udělal něco zlého; odpustit těm, kdo jsou našimi nepřáteli. „Zdá se to obtížné tolikrát odpouštět! A přece je odpuštění nástrojem, který je nám dán do rukou, abychom dosáhli vyrovnanosti srdce. Zanechat zášti hněvu, násilí a pomsty je nezbytnou podmínkou šťastného života“ (*Misericordiae Vultus*,9).

Potkávám mnoho mladých, kteří říkají, že jsou unaveni z tohoto tak rozděleného světa, kde se střetávají stoupenci různých frakcí, kde je tolik válek a kde jsou dokonce ti, kdo své náboženství používají k ospravedlnění násilí. Musíme úpěnlivě prosit Pána, aby nám dával milost být milosrdnými vůči tomu, kdo nám působí zlo, tak, jako se Ježíš na kříži modlil za ty, kdo ho ukřižovali: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí“ (*Lk 23,34*). Milosrdenství je jedinou cestou k překonání zla. Spravedlnost je tolik potřebná, ale sama nestačí. Spravedlnost a milosrdenství musejí kráčet spolu. Jak bych si přál, abychom se všichni spojili v jednomyslné modlitbě a z hloubi svých srdcí snažně prosili, aby se Pán smiloval nad námi i nad celým světem!

4. Krakov nás očekává!

Do našeho setkání v Polsku zbývá pár měsíců. Krakov, město svatého Jana Pavla II. a svaté Faustiny Kowalské, nás očekává s otevřenou náručí i srdcem. Věřím, že nás vedla Boží Prozřetelnost, abychom slavili Jubileum mladých právě tam, kde žili tito dva velcí apoštolové Božího milosrdenství naší doby. Jan Pavel II. tušil, že přichází doba milosrdenství. Na začátku svého pontifikátu napsal encykliku *Dives in misericordia*. Ve Svatém roce 2000 kanonizoval sestru Faustinu a také ustanovil na druhou velikonoční neděli slavnost Božího milosrdenství. V roce 2002 slavnostně otevřel v Krakově chrám Milosrdného Ježíše s přáním, aby se toto poselství dostalo ke všem obyvatelům země a naplnilo jejich srdce nadějí. „Je třeba zažehnout tuto jiskru Boží milosti. Je třeba odevzdat světu tento oheň milosrdenství. V Božím milosrdenství nalezne svět mír a člověk štěstí“ (*Homilie při posvěcení chrámu Božího milosrdenství v Krakově 17. srpna 2002*).

Drazí mladí, milosrdný Ježíš, znázorněný na malbě uctívané Božím lidem v jemu zasvěceném krakovském chrámě, vás očekává. On vám důvěřuje a počítá s vámi! Má mnoho důležitých věcí, které chce sdělit každému a každé z vás... Nemějte strach pohlédnout do jeho očí naplněných nekonečnou láskou ke každému z vás a nechte se zasáhnout jeho milosrdným pohledem, který je připraven odpustit každý váš hřích; pohledem, který je schopný změnit váš život a uzdravit rány na vašich duších; pohledem, který tiší silnou žízeň přebývajících ve vašich mladých srdcích: žízeň po lásce, po pokoji, po radosti a po pravém štěstí. Přijďte k němu a nemějte strach! Přijďte k němu, abyste mu z hloubi svého srdce řekli: „Ježíši, doufám v tebe!“ Dovolte, aby se vás dotklo jeho bezmezné milosrdenství, abyste se vy sami prostřednictvím skutků, slov i modlitby stali apoštoly milosrdenství v našem světě zraněném sobectvím, nenávistí a velikým zoufalstvím.

Přinášejte plamen Kristovy milosrdné lásky – o níž hovořil svatý Jan Pavel II. – do prostředí vašeho každodenního života až na kraj světa. Při tomto poslání vás doprovázím svými přáními a modlitbami. Na posledním úseku vaší duchovní přípravné cesty na následující SDM v Krakově vás všechny svěřuji Panně Marii, Matce milosrdenství, a ze srdce vám všem žehnám.

Vatikán 15. srpna 2015

Slavnost Nanebevzetí blahoslavené Panny Marie

FRANTIŠEK